

2002

titel: Tijd vrijmaken voor denken over de regio
medium: Bouwnieuws
datum: 14-6-2002
auteur: Interview met wethouder Hillebrand

Tijd vrijmaken voor denken over de regio

Wethouder dr. R. Hillebrand van Leiden was een van de deelnemers aan het Rijnland Debat. Zijn ervaringen met deze volstrekt nieuwe vorm van nadenken over de toekomst van een regio zijn ronduit positief te noemen. En zeker voor herhaling vatbaar.

'Ik heb het Rijnland Debat als uiterst inspirerend ervaren. Als je begint aan zo'n simulatiespel, heb je de nodige scepsis over de waarde van de uitkomst. Het is feite een nabootsing van de werkelijkheid, met rollen en een geheel dat ver af staat van de dagelijkse politieke werkelijkheid. Tegelijkertijd moet ik zeggen dat ik aan het einde ervan erg verbaasd was over de mate waarin de uitkomsten ook de werkelijke discussie en de werkelijke uitkomsten van de politieke besluitvorming benaderen.'

'Die werkelijke besluitvorming heeft zich afgespeeld in de achter ons liggende anderhalf jaar. Zware discussierondes in werkgroepen en met ingewikkelde besluitvorming met zestien gemeenten. Als je die uitkomsten vergelijkt met de uitkomsten van één dag Rijnland Debat, dan lijken ze angstwekkend veel op elkaar. Natuurlijk: als je een aantal beslissingen uit het Rijnland Debat op het detail bekijkt, moet je vaststellen dat ze in werkelijkheid lastig te realiseren zouden zijn. Maar kijk je naar zaken als bescherming van waardevolle gebieden - een gegeven dat in het debat er dominant was, maar ook in de werkelijke besluitvorming - of naar de verstedelijking die met name in de as Alphen/Katwijk terecht is gekomen, dan komt dat redelijk overeen met de ruimte die wordt aangewezen als "nog te benutten".

Regionale schaal

Ook in Noordwijk hebben we eigenlijk helemaal tot het einde gewacht alvorens woningbouw op de kaart te zetten. En ook dat benadert aardig de werkelijkheid. Iedereen is ervan overtuigd dat het vinden van geschikte woningbouwlocaties belangrijk is, maar meestal toch pas nadat allerlei andere belangen zijn veiliggesteld.

Daarnaast vond ik, los van de inhoud, het feit dat je met zoveel gemeenten, maatschappelijke partners en belangenorganisaties zo'n dag doormaakt, bijzonder interessant. Door de spelsituatie wordt iedereen aangezet tot denken op regionale schaal. Zeker in een tijd dat we geneigd zijn juist onze lokale belangen voorop te stellen en we allemaal de neiging hebben snel weer in dezelfde groep te raken, wordt op zo'n dag iedereen juist aangezet om over de eigen belangen heen te stappen en wat groter te denken. Dat is gewoon winst.'

'Ik denk dat één dag te weinig is om de verhoudingen voorgoed te veranderen. Het heeft mij wel geleerd dat je soms, los van alle dagelijkse belangen en de besluiten die we moeten nemen, toch heel belangrijk is om tijd vrij te maken om ook langs andere wegen over de toekomst van de regio te praten.'

Bestuurlijke verhoudingen

'We hebben nu net de verkiezingen achter de rug. Misschien zou het goed zijn om snel nog eens iets soortgelijks te organiseren met al die nieuwe bestuurders. Ik denk dus niet dat door deze ene dag de verhoudingen in één klap permanent veranderd zijn. Ik denk wel dat wanneer je hier aandacht voor hebt en het met enige regelmaat herhaalt, het wel degelijk een bijdrage kan zijn aan het veranderen van bestuurlijke verhoudingen.'

'Het is van belang om al in het begin van de besluitvorming rond ruimtelijke ontwikkelingen ook andere partijen dan alleen lokale besturen aan tafel te halen. Dat gebeurt ook al. Kijk naar de discussie rond Valkenburg in het kader van de Vijfde Nota, die helaas door de val van het kabinet niet is vastgesteld. Daarbij heb ik al in een vrij vroeg stadium maatschappelijke partijen betrokken, die ik vóór het Rijnland Debat eerlijk gezegd niet meteen zou hebben aangesproken. Maar waarvan ik intussen heb geleerd dat ook zij bereid zijn keuzes te maken voor verstedelijking mits elders andere gebieden worden veilig gesteld. Met die leerervaring ben ik in mijn lobby ook steun gaan zoeken bij een aantal van dat soort organisaties. Dat heeft bijvoorbeeld geleid tot een ondersteunende verklaring van Staatsbosbeheer en een zeer genuanceerde opstelling van de Vereniging Natuurmonumenten. Dus terugkijkend is een leerervaring van die dag dat je ook met organisaties die dit soort vraagstukken vanuit een heel andere invalshoek benaderen, wel

degelijk tot goede oplossingen kunt komen. Dat geldt ook voor de bouwwereld. Samen sta je sterker dan wanneer je het allemaal alleen moet doen.'

Deltametropool

'Ik ben een groot voorstander van de verdere ruimtelijke ontwikkeling van de Randstad in één Deltametropool. Als je vaststelt dat de vier grote steden in de Randstad het individueel in de concurrentieslag op Europese schaal niet zullen redden, maar je vanuit de gezamenlijke kracht van de Randstad denkt dat wel te kunnen, moet je naar versterking zoeken. Dat is voor mij de kern van de Deltametropool.'

'Als wethouder van Leiden word ik vaker met de tegenstelling tussen het Deltametropool- en het Noord- Zuidvleugel-denken geconfronteerd. Ook provincies hebben sterk de neiging dat laatste te doen. Leiden ligt daarbij precies op het grensvlak. Daar worden we op alle mogelijke fronten mee geconfronteerd. Bijvoorbeeld bij de keuze voor een lightrailstelsel. Voor de Noordvleugel is weer net een ander systeem bedacht dan voor de Zuidvleugel. Maar het zou toch zo gemakkelijk zijn als we de Rijn-Gouwelijn gewoon konden laten doorrijden. Juist omdat we steeds tussen twee werelden in vallen, proberen we dat te overbruggen. Vandaar dat ik meer zie in de gedachte van één Deltametropool. Maar dan wel sterk regionaal gerichte gebiedsontwikkeling, waarbij alle partijen in een vroeg stadium worden betrokken.'